

U S N E S E N Í

Vrchní soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Michala Kubína a soudců JUDr. Jindřicha Havlovce a Mgr. Ivany Mlejnkové v právní věci žalobce: **Ing. I. Ch., bytem v , insolvenčního správce dlužníka: INVEST-INTERBAU, spol. s r.o., IČO 26381796, zast. Mgr. Petrem Buršíkem, advokátem se sídlem v Plzni, Husova 13, proti žalovanému: CLASIFICA, spol. s r.o., IČO 27161692, se sídlem v Praze 5, Radlická 2, zast. JUDr. Lubošem Rábem, advokátem se sídlem v Plzni, Purkyňova 43, o zaplacení sankce podle § 178 a odmítnutí přihlášky pohledávky § 185 zák. č. 182/2006 Sb., o úpadku a jeho řešení (InsZ), o odvolání žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Plzni č.j. 139 ICm 3072/2011-18 ze dne 20. prosince 2011**

t a k t o :

Usnesení Krajského soudu v Plzni č.j. 139 ICm 3072/2011-18 ze dne 20. prosince 2011 se zrušuje.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se domáhal proti žalovanému zaplacení částky ve prospěch majetkové podstaty, kterou určí soud se zřetelem ke všem okolnostem přihlášení a přezkoumání pohledávky žalovaného a navrhl, aby přihlášku pohledávky žalovaného ve výši 10.088.654,35 (Pohledávka) odmítl. Uvedl, že žalovaný přihlásil do insolvenčního řízení Pohledávku, kterou při přezkumném jednání konaném 18.8.2009 a jehož se zúčastnil žalovaný, dlužník popřel. Uvedl, že usnesením z 18.10.2010, jež nabylo právní moci 4.11.2010, povolil reorganizaci dlužníka (usnesení č.j. KSPL 20 INS 2653/2009-B-88 z 18.10.2010), v jehož rámci poučil dlužníkovy věřitele, aby své pohledávky popřené dlužníkem uplatnili žalobou o určení pravosti popřené pohledávky proti dlužníkovi ve lhůtě 30 dnů od účinnosti usnesení – dále Usnesení č. 3). Konstatoval, že lhůta pro podání označené žaloby uplynula 26.11.2010 (usnesení v insolvenčním rejstříku zveřejněno 25.10.2010). Konstatoval, že žalovaný svá práva spojená s Pohledávkou v průběhu dosavadního insolvenčního řízení důsledně vykonával, a to zejména svou účastí na schůzi věřitelů konaných 26.1.2010 a 20.9.2010. Dovožoval, že vzhledem k popření Pohledávky dlužníkem a skutečnosti, že ve stanovené lhůtě žalovaný nepodal žalobu proti dlužníkovi na určení její pravosti, nelze k ní přihlížet. Z uvedeného důvodu navrhoval jednak, aby soud přihlášku Pohledávky odmítl, jednak aby žalovanému uložil zaplatit do majetkové podstaty sankci za podmínek § 178 InsZ ve znění účinném od 31.3.2011.

Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby s odůvodněním, podle něhož Pohledávku žalobce při přezkumu zcela uznal a popřel ji jen dlužník. Konstatoval, že popření pohledávky dlužníkem má účinky jako popření insolvenčním správcem pouze při řešení úpadku dlužníka reorganizací (§ 336 odst. 2 InsZ), avšak zdůraznil, že soud neschválil reorganizační plán, návrh na reorganizaci zamítl a rozhodl, že úpadek dlužníka bude řešen konkursem (usnesení č.j. KSPL 20 INS 2563/2009-B-113 – Usnesení č. 4 potvrzené usnesením Vrchního soudu v Praze sen.zn. 2 VSPH 1386/2011-B-127, jež nabylo právní moci 2.6.2012 – Usnesení č. 5). Pro další průběh insolvenčního řízení je zásadní to, že Pohledávka nebyla popřena insolvenčním správcem, její popření dlužníkem nemá v takovém případě vliv na její zjištění a má význam jen pro to, že po skončení insolvenčního řízení přihláška pohledávky v rozsahu

popření nebude exekucním titulem proti dlužníkovi. Uzavřel, že Pohledávku řádně přihlásil, že byla v insolvenčním řízení zjištěna při přezkumném jednání a že nemá žádný důvod pochybovat o svém zjištěném nároku, přestože nepodal příslušnou žalobu poté, co byla povolena reorganizace dlužníka.

Napadeným rozsudkem soud prvního stupně žalobu zamítl (bod I. výroku), návrh žalobce na odmítnutí přihlášky pohledávky žalovaného zamítl pro předčasnost (bod II. výroku) a vyslovil, že žalovaný má právo na náhradu nákladů řízení ve výši, jež bude stanovena samostatným rozhodnutím (bod III. výroku). Vyšel ze zjištění, podle něhož při přezkumném jednání, konaném 18.8.2009, byla Pohledávka popřena dlužníkem zcela s formulací, že ji popírá pro vady díla a prodlení bez bližší specifikace, zatímco insolvenčním správcem v rozsahu 53.489,90 Kč a ve zbytku uznána, žalovaný byl účasten přezkumného jednání. Dovožoval, že žalovaný nebyl o popření pohledávky dlužníkem z uvedených důvodů vyrozumíván ani poučován podle § 197 odst. 2 InsZ o právu žalovat dlužníka podle § 336 odst. 2 InsZ, neboť návrh na reorganizaci nepovolil a usnesením č.j. KSPL 20 INS 2563/2009-B-31 z 26.1.2010 prohlásil na dlužníkův majetek konkurs (Usnesení č. 1). Uvedl dále, že Usnesení č. 1 o prohlášení konkursu na dlužníkův majetek zrušeno (Usnesení č. 2), Usnesením č. 3, jež bylo uveřejněno v insolvenčním rejstříku 25.10. 2010 a 20.11.2010 nabylo právní moci povolil řešení dlužníkovu úpadku reorganizací a Usnesením č. 4 potvrzeným Usnesením č. 5 pak rozhodl o neschválení reorganizačního plánu a o prohlášení konkursu na dlužníkův majetek. Cituje ustanovení § 178 InsZ ve znění účinném od 31.3.2011 vzal především v úvahu, že zcela popřel Pohledávku dlužník a že insolvenční správce ji vyjma malé částky v podstatě uznal, své stanovisko v průběhu insolvenčního řízení nezměnil a lze mít za to, že žalobu podle § 178 InsZ podal jen proto, aby předešel případným námitkám ostatní insolvenčních věřitelů, že jim (a také dlužníkovi) způsobil škodu. Přihlédl zároveň k tomu, že své popření dlužník nikterak nespecifikoval a nepředložil žádný důkaz, jenž by tvrzení o vadách díla prokazoval v situaci, z obsahu přihlášky plyne, že důvodem Pohledávek je vydání tzv. zádržného po proběhnutí záručních lhůt, v nichž dlužník vady díla nereklamoval. Konečně vzal v úvahu dosavadní průběh insolvenčního řízení a že dosud (k 20.12.2011) nebylo rozhodnuto pravomocně o způsobu řešení úpadcova úpadku. Doplnil, že v případě pravomocného rozhodnutí o tom, že dlužníkův úpadek bude řešen konkursem, by Pohledávka byla zjištěna již 18.8.2010 (správně 2009), kdy proběhlo přezkumné jednání. Na základě výše uvedeného proto zamítl návrh žalobce podaný podle § 178 InsZ a návrh, aby odmítl přihlášku Pohledávky zamítl pro předčasnost, neboť dosud není postaven najisto způsob řešení dlužníkovu úpadku. Doplnil, že by i bez návrhu odmítl přihlášku Pohledávky v případě, že bude pravomocně rozhodnuto o řešení dlužníkovu úpadku reorganizací. Výrok o nákladech řízení soud prvního stupně neodůvodnil.

Tento rozsudek napadl žalobce v zákonem stanovené lhůtě odvoláním a navrhl, aby ho odvolací soud zrušil a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení. K zamítnutí návrhu podle § 178 InsZ namítl, že není jen na soudu, zda vyhoví či nevyhoví návrhu správce, neboť důvodnost návrhu se odvíjí ze dvou faktorů, a to, že Pohledávka byla popřena dlužníkem a že žalovaný nepodal včas žalobu na určení pravosti popřené pohledávky. Dovožoval, že soud prvního stupně měl z uvedených důvodů jeho návrhu vyhovět, případně přistoupit k přiměřenému snížení sankce. K zamítnutí návrhu na odmítnutí přihlášky Pohledávky upozornil na jiné rozhodnutí soudu prvního stupně pod č.j. 20 INS 2563/2009-B-113 ze 6.9.2011, v němž o obdobném návrhu rozhodl v případě téhož žalovaného opačně. Zdůraznil, že zamítnutím návrhu na řešení dlužníkovu úpadku reorganizací nejsou setřeny účinky rozhodnutí o povolení reorganizace. V projednávané věci

tak nastaly okolnosti, tj. nepodání žaloby na určení pravosti dlužníkem popřené pohledávky v důsledku povolené reorganizace ve stanovené lhůtě, v jejichž důsledku nelze k Pohledávce žalovaného nadále přihlížet bez ohledu na to, jaký způsob řešení dlužníkovu úpadku bude přijat.

Žalovaný navrhl potvrzení napadeného rozsudku z důvodu jeho věcné správnosti, neboť se ztotožnil s jeho právními závěry a odkázal na své vyjádření k žalobě.

Vrchní soud v Praze přezkoumal napadené usnesení i řízení jeho vydání předcházející a dospěl k závěru, že odvolání je důvodné, byť z jiných než odvolatelem uplatněných důvodů.

K rozhodující právní úpravě:

Podle čl. II. odst. 2 zák. č. 69/2011 Sb., jímž mimo jiné bylo novelizováno ustanovení § 178 InsZ s účinností od 31.3.2011, ustanovení § 178 a § 179 InsZ ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona se uplatní i pro insolvenční řízení zahájená přede dnem nabytím účinnosti tohoto zákona, jestliže v nich dosud nebyla zjištěna pohledávka, pro kterou insolvenční správce podal návrh podle těchto ustanovení.

Soudní praxe dovodila, že formulací „dosud nebyla zjištěna pohledávka“ je třeba rozumět okamžik přezkumného jednání.

V insolvenčním řízení bylo konáno přezkumné jednání 18.8.2009, takže ke dni účinnosti novely ustanovení § 178 InsZ byla Pohledávka „zjištěna“, a proto je nelze aplikovat v novelizovaném znění, a naopak bylo namístě postupovat podle § 178 InsZ v dosavadním znění účinném do 30.3.2011, podle něhož bude-li po přezkoumání postupem podle tohoto zákona přihlášená pohledávka zjištěna tak, že skutečná výše přihlášené pohledávky činí méně než 50 % přihlášené částky, k přihlášené pohledávce se nepřihlíží ani v rozsahu, ve kterém byla zjištěna, a věřiteli, který takovou pohledávku přihlásil, insolvenční soud uloží, aby ve prospěch majetkové podstaty zaplatil částku, o kterou přihlášená pohledávka převýšila rozsah, ve kterém byla zjištěna.

O nároku žalobce měl soud prvního stupně rozhodovat podle § 178 InsZ ve znění účinném do 30.3.2011, kdy však právní úprava nedávala žádný podklad pro to, aby o něm bylo rozhodováno v incidenčním řízení (§ 159 odst. 1 písm. a/-f/ InsZ).

K věcným aspektům:

Podle § 197 odst. 2 InsZ věřitelé, jehož nevykonatelná přihlášená pohledávka byla popřena při přezkumném jednání, jehož se nezúčastnil, o tom, insolvenční správce písemně vyrozumí, a to i tehdy, je-li popření uvedeno v upraveném seznamu přihlášených pohledávek.

Podle § 198 odst. 1 InsZ věřitelé nevykonatelné pohledávky, která byla popřena insolvenčním správcem, mohou uplatnit své právo žalobou na určení u insolvenčního soudu do 30 dnů od přezkumného jednání.

Podle § 336 InsZ není-li stanoveno jinak, platí o přezkoumání přihlášených pohledávek v reorganizaci obdobně § 190 až 202 (odst. 1). Popření pohledávky dlužníkem má v reorganizaci tytéž účinky jako popření pohledávky v insolvenčním správce; pro toto popření platí obdobně ustanovení o zjištění pohledávky týkající se insolvenčního správce. Jestliže dlužník popřel pohledávku při přezkumném jednání, které se konalo dříve, než nastaly účinky povolení reorganizace, nastávají účinky tohoto popření v reorganizaci dnem kdy nastaly účinky povolení reorganizace; tento den je rozhodný i pro počátek běhu lhůt k podání žaloby o určení pravosti, výše nebo pořadí pohledávky. Věřitelé nevykonatelné pohledávky, která byla popřena dlužníkem podávají žalobu vždy vůči dlužníku. Z uvedené právní úpravy plyne, že v případě, že přezkumné jednání je konáno před vydáním rozhodnutí o povolení reorganizace, je namístě, aby insolvenční soud upozornil věřitele dlužníkem popřené pohledávky, že mohou nastat účinky popření v případě povolení reorganizace jako v případě popření pohledávky insolvenčním správcem, a že insolvenční správce při popěrném úkonu dlužníka musí postupovat podle § 197 odst. 2 InsZ, tj. oznámit věřiteli popření jeho pohledávky dlužníkem, jež třeba učinit zvlášť doručením podle § 75 odst. 2 InsZ bez ohledu na to, zda byl či nebyl přítomen při přezkumném jednání.

Z protokolu o přezkumném jednání z 18.8.2009 neplyne, že by insolvenční správce upozornil na účinky dlužníkovy popření pohledávky v případě, že úpadek bude řešen reorganizací. V poučení Usnesení č. 3, jímž byla povolena reorganizace, soud prvního stupně uvedl, že věřitelé dlužníkem popřených pohledávek mohou proti dlužníku a správci, pokud tak neučinili již dříve, podat u zdejšího soudu žalobu na určení pravosti, výše a pořadí popřené pohledávky, a to do 30 dnů od účinnosti usnesení, tj. od uveřejnění v insolvenčním rejstříku (25.10.2010). Usnesení č. 3 však nebylo doručeno zvlášť žalovanému, a proto mu nemohla začít běžet lhůta k podání žaloby na určení pravosti pohledávky popřené dlužníkem.

Nad rámec uvedeného považuje odvolací soud za potřebné upozornit, že na to, že prohlášením konkursu na dlužníkův majetek nebyly setřeny účinky dlužníkovy popření nastalé v souvislosti s vydáním Usnesení č. 3.

Pro rozhodování o žalobcově návrhu neměl soud prvního stupně zákonné podmínky, a proto odvolací soud napadený rozsudek podle § 219a odst. 1 písm. a) o.s.ř. zrušil bez dalšího s tím, že je o žalobcových návrzích třeba rozhodnout v samotném insolvenčním řízení.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí je dovolání přípustné, jestliže na základě dovolání podaného do dvou měsíců od doručení rozhodnutí k Nejvyššímu soudu ČR prostřednictvím Krajského soudu v Plzni dovolací soud dospěje k závěru, že napadené rozhodnutí odvolacího soudu závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešená právní otázka posouzena jinak (§ 237, § 239 a § 240 odst. 1 o.s.ř.).

V Praze dne 16. března 2013

Za správnost vyhotovení:
Hana Bulínová

JUDr. Michal K u b í n, v.r.
předseda senátu